

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta – Katedra psychologie
Celetná 20, Praha 1

Posudek oponenta na rigorózní práci

Název práce: Kognitivní distorze v textech expresivního psaní u depresivních pacientů v interkulturním kontextu

Autorka: Mgr. Ivana Goláňová

Oponent: PhDr. Mabel V. Rodríguez M., Ph.D.

Katedra Psychologie, FF UK, Národní ústav duševního zdraví, Klecany

PŘÍNOSNOST tématu, kterým se autorka ve své práci zabývala, spočívá v interkulturním pohledu na kognitivní distorze v textech expresivního psaní.

Hlavním CÍLEM předložené práce je „výzkumně prozkoumat problematiku kognitivní distorze na českém a mexickém vzorku.“

PO FORMÁLNÍ STRÁNCE práce obsahuje 149 stránek včetně seznamu literatury a přílohy. Práce je rozdělená přehledně. Seznam literatury odpovídá práci.

ABSTRAKT je prezentován ve dvou jazycích: českém a anglickém jazyce. Anglický překlad je srozumitelný. Po obsahové stránce abstrakt plní svůj účel.

V TEORETICKÉ ČÁSTI autorka práci rozdělila do čtyř velkých tematických částí. Každá část je pak dělena na popisy dané části. Práce je tím přehledná. V teoretické části autorka shrnuje dosavadní poznatky o depresivním onemocnění, jeho kognitivní deficit, expresivní psaní u tohoto onemocnění a o kulturním kontextu obecně a možnostech léčby této nemoci.

Dotazy:

1. *Jaký má být hlavní rozdíl mezi expresivním psáním a narativní psychoterapií? Jak by se kritéria systematičnosti a dlouhodobosti implementovala v terapii pomocí expresivního psaní?*
2. *Není mi jasné, jaké je spojení mezi kognitivními styly a kognitivními funkcemi. Autorka se o něčem vágně zmiňuje v části 2.1, cituji: „nedostatečně fungující kognice může vést depresivní pacienty ke zpracovávání nevhodné či nedůležité informace a redukovat kapacitu...“ Podkapitola je o kognitivních stylech, citovaný článek je o*

exekutivních funkcích, článek znám, o kognitivních stylech v souvislosti s exekutivou se přesně nezmiňuje. Proto je důležité, aby autorka svou myšlenku objasnila.

V EMPIRICKÉ ČÁSTI je práce dělená podle zvyklosti kvantitativního výzkumu. Výzkum vyžadoval mnoho úsilí a autorka se snažila o kvalitní přípravu.

Dotazy:

- 1. Autorka píše: „dále bylo provedeno srovnání kontrolní skupiny s klinickou skupinou v hlavních kritériích, porovnání s výsledky testů deprese a kognitivními testy“ O jaké testy deprese tu jde? Z těch metod použila spíše škály/stupnice (část 6.1 „psychiatrické testy“ MADRS, BDI-II, M.I.N.I.).*
- 2. Jaká byla reliabilita BDI španělské adaptace?*
- 3. Ohledně M.I.N.I., použil se tento rozhovor pouze pro českou populaci. Rozhovor se nepoužil v mexické verzi, protože byl dlouhý. Proč se nepoužil jen modul deprese?*
- 4. Proč se v této práci použila neurokognice? Ačkoli autorka něco naznačila v teorii, myšlenka ohledně souvislosti mezi neurokognitivními funkcemi a kognitivními styly mi unikla.*
- 5. Jak jsou srovnatelné verze AVLT a TAVR? A jak případné rozdíly mohou ovlivnit výsledky? Např. pokud jedna verze je lehčí, než druhá?*
- 6. Je česká verze TMT použitelná u populace s jiným jazykem? Tato úprava se nějak validizovala?*
- 7. Psychometrické vlastnosti dotazníků ARQ a PCQ pro tuto studii mi nejsou jasné.*
- 8. Vylučující kritéria neobsahovala poruchy učení a jiné kognitivní poruchy v anamnéze, ani medikaci ovlivňující kognitivní výkon. Sledovalo se to?*
- 9. Mezi komorbiditami se objevovala obsedantní kompulzivní porucha. Jak tato porucha a u které populace mohla mít vliv i na kognitivní schémata a na neurokognitivní výkon?*
- 10. Dle autorky výskyt absolutních slov negativně koreluje s výsledky testů paměti a pozitivně s testy pozornosti, exekutivních funkcí a ruminace. Co by tento nález měl znamenat? Čím to v teorii autorka podloží?*
- 11. Autorka považuje testy ruminace jako kognitivní testy, obdobně jako testy paměti, pozornosti a exekutivních funkcí?*
- 12. Proč ke každé doméně nepoužila autorka aspoň dva testy? A TMT B je test exekutivy anebo pouze část exekutivy, resp. flexibility?*

CELKOVĚ téma je inspirující, jak pro klinickou, tak i výzkumnou oblast. Výsledky práce o interkulturních rozdílech expresivního psaní u populace české a mexické je zajímavá a přínosná. Avšak, práce mohla lépe pracovat s terminologií, na úrovni PhDr. očekávám

základní znalosti např. rozdílů mezi testem a škálou. Metodologicky se domnívám, že autorka srovnávala nesrovnatelné ve verzích AVLT, TMT a ve validně stanovené diagnóze pomocí M.I.N.I. u jedné skupiny a u druhé ne. Dále v části diskuze autorka nezohledňuje variabilitu skupin, např. viz body 3 a 9, což vede k otázce, zda vzorek tvořili skutečně pacienti s depresivní poruchou. Dále autorka při diskuzi neinterpretuje výsledky, např. výsledky neurokognitivních testů, např. viz bod 10.

Autorce dal sběr dat hodně práce a snažila se o popis expresivního psaní u depresivního onemocnění, a to ve dvou odlišných kontextech. Z důvodu této snahy **předloženou práci DOPORUČUJI K OBHAJOBĚ, ale rozhodnutí o udělení titulu PhDr., s přihlédnutím k metodologickým slabinám a slabinám v terminologii nechám na obhajobu.**

V Praze, 23. října 2020

PhDr. Mabel V. Rodríguez, Ph.D.